

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ
София – 1000, бул. "Княз Дондуков" № 8 -10; тел. 935 96 13; факс: 988 87 82

Изх. № Е-ДБ-00-60/.....29.12.....2009 г.

*Да се
изпълни за
Велики съди*

ДО
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
по конст. дело № 15/2009 г.

СТ А Н О В И Щ Е

от Държавна комисия за енергийно
и водно регулиране,
София, бул. "Княз Дондуков" № 8-10

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Производството е образувано по искане на Омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на чл. 153, ал. 1 и ал. 6 от Закона за енергетиката (ЗЕ). Във връзка с образуваното производство Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) изразява следното становище:

Топлоснабдяването е процес на производство, пренос, доставка, разпределение и потребление на топлинна енергия, който се осъществява чрез обекти и съоръжения, свързани в топлоснабдителна система. Като участник в този процес топлопреносно предприятие е длъжно да присъединява към мрежата си потребителите, разположени на съответната територия, определена с лицензията за пренос на топлинна енергия и да ги снабдява с топлинна енергия при равни и недискриминационни условия. На тези задължения на топлопреносното предприятие съответстват задълженията на присъединените към мрежата потребители да заплащат цена за топлинна енергия образувана и утвърдена при условията и по реда на ЗЕ и Наредбата за регулиране на цените на топлинната енергия.

Присъединяването на потребителите в сграда - етажна собственост (СЕС) към топлопреносната мрежа се извършва чрез абонатна станция. По смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗЕ "абонатна станция" е уредба, чрез която се осъществява подаване, измерване, преобразуване и регулиране на параметрите на топлинната енергия от топлопреносната мрежа към потребителите. Предвид разпоредбите на чл. 156 от ЗЕ там се намира границата на собственост на съоръженията между топлопреносното предприятие и потребителите на топлинна енергия в самостоятелна сграда или в сграда - етажна собственост, мястото на измерване на топлинната енергия чрез средства за търговско измерване, а следователно и мястото на доставка на топлинната енергия по договора.

От абонатната станция доставената топлинна енергия постъпва в сградната инсталация, която е обща етажна собственост и се разделя на два основни потока – за отопление и за битово горещо водоснабдяване. Съгласно дефиницията, дадена в § 1, т. 3 от ДР на Наредба № 16-334 от 6 април 2007 г. за топлоснабдяването "Инсталация в сграда" или "сградна инсталация" е съвкупността от топлопроводи и съоръжения за разпределяне и доставяне на топлинна енергия от абонатната станция до имотите на

потребителите, включително главните хоризонтални и вертикални разпределителни линии. Нагревните повърхности на хоризонталните и вертикалните топлопроводи се определят от диаметъра и дължината им. Диаметрите на топлопроводите са изчислени в проекта на отоплителната инсталация и зависят от топлинната мощност на отоплителните тела общо за сградата и за отделните отопляеми помещения, които се захранват от вертикалните топлопроводи. Дължината на топлопроводите зависи от конструкцията на сградата, от вида на тръбната мрежа (двутръбна или едотръбна) и от разпределението на топлоносителя (долно, горно или етажно). Следователно нагряваната повърхнинна и топлоотдаването от тръбопроводите на сградната инсталация зависи от изчислителната мощност за отопление за покриване на топлинните загуби на отделните помещения и общите части на сградата.

Основните задължения на топлопреносното предприятие по договора за продажба на топлинна енергия (съгласно одобрените от ДКЕВР общи условия на договорите за продажба на топлинна енергия на отделните топлопреносни предприятия) са да доставя в абонатните станции на сградите топлинна енергия за отопление, климатизация и горещо водоснабдяване в съответствие с топлинните товари на сградните инсталации, като осигурява в абонатната станция температурен режим и количество на топлоносителя, съответстващи на топлинните товари за подгриване на топлоносителя в сградната инсталация за отопление и на топлата вода за битови нужди. Продавачът е длъжен с изборения от него температурен режим и количество топлоносител, постъпващо в абонатната станция, да осигурява температура на подгряватата вода за горещо водоснабдяване 55°C на изхода от подгревателя към сградната инсталация и поддържане на предвидените по проект температури в отопляваните помещения, без оглед на обстоятелството дали последните са обитаеми. Затова на потребителите е дадена възможност да регулират подаването на топлинна енергия за отопление в имотите си чрез термостатните вентили на отоплителните тела. Дадена е също възможност за отказ от отопление в общите части на сградата по решение на общото събрание на етажната собственост. Но единствената възможност за спиране на отдаването на топлинна енергия от сградната инсталация е чрез спиране на самата сградна инсталация. Това обаче означава спиране на топлоснабдяването в сградата и се извършва по реда, предвиден в чл. 153, ал. 2 от ЗЕ, който гласи, че „когато две трети от собствениците и титулярите на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост, присъединени към абонатна станция или към нейно самостоятелно отклонение, не желаят да бъдат потребители на топлинна енергия за отопление и/или за горещо водоснабдяване, те са длъжни да декларират писмено това пред топлопреносното предприятие и да поискат прекратяване на топлоснабдяването за отопление и/или горещо водоснабдяване от тази абонатна станция или от нейното самостоятелно отклонение”.

Сградните инсталации за отопление в сградите-етажна собственост са проектирани, изградени и се експлоатират по начин, който предполага групов характер на ползване на услугата и технически не допуска пълен отказ от топлоснабдяване на имот в режим на етажна собственост. Това е така, защото независимо от желанието на потребителите част от топлинната енергия, която постъпва в сградата, по силата на физичните закони преминава през ограждащите стени на отделните имоти или се излъчва от тръбите на сградната инсталация. Следователно дори потребителят да не иска да ползва топлинна енергия, в имота му постъпва такава.

Отказът на отделен потребител да ползва в целия или в част от имота си топлинна енергия не води до прекратяване на правоотношението между него и топлопреносното предприятие. Поради естествения топлообмен между помещенията в сградата имот, с изключени отоплителни тела, продължава да получава топлинна енергия, която е отчетена от топломера в абонатната станция. Следователно не би било

справедливо собственикът на такъв имот да бъде напълно освободен от задължение за заплащане на цена за топлинна енергия, защото това би означавало измерената за сградата топлинна енергия да бъде разпределена само между потребителите, които не са изключили отоплителните тела в имотите си, в резултат от което те ще заплатят и за енергия, която не е постъпила в техните имоти.

Качеството на потребител на топлинна енергия се придобива чрез присъединяването на сграда етажна собственост към топлопреносната мрежа по договор за присъединяване, сключен с топлопреносното предприятие или чрез придобиване на отделен имот в сграда етажна собственост, която вече е присъединена към топлопреносната мрежа. Във всички случаи отделните собственици или титуляри на вещно право на ползване са изразили воля - изрично или чрез конклюдентни действия - да станат потребители на топлинна енергия при условията на групова услуга и не могат да прекратяват договора си с топлопреносното предприятие индивидуално по отношение само на собствения си имот.

Неоснователно е твърдението, че потребител, който се е отказал от ползване на топлинна енергия за отопление в имота си, плаща за това, че тръбите на топлофикация преминават покрай неговия имот. Съгласно чл. 140, ал. 3 от ЗЕ сградните инсталации за отопление и горещо водоснабдяване са обща етажна собственост. Същият извод се потвърждава и от разпоредбата на чл. 38 от Закона за собствеността. Следователно главните хоризонтални и вертикални разпределителни линии на сградната инсталация не са собственост на топлопреносното предприятие и топлинните загуби от тях не следва да са за сметка на предприятието. Отдадената топлинна енергия от сградната инсталация покрива част от общите загуби през ограждащите повърхнини и прозорци на цялата сграда и следва да се заплаща от всички, включително и от потребител, който не потребява топлинна енергия в имота си.

Следователно разпоредбите на чл. 153, ал. 1 и ал. 6 на ЗЕ целят да осигурят справедливост при разпределението на постъпващата общо в сградата топлинна енергия между потребителите в тази сграда, както и защита на интересите на потребителите, които не са се отказали от отопление в имотите си.

ПРЕДСЕДАТЕЛ

А. Семерджиев

